
Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2022:5

Finansiering av Vadstena pilgrimscentrum

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2022:44 i vilken föreslås att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningar för att Vadstena pilgrimscentrum finansieras av nationell nivå. Utskottet delar motionärens bedömning att pilgrimsvandring ger många möjlighet att komma i kontakt med kristen tro. Utskottet anser att frågan om nationell finansiering måste ses i ett större sammanhang eftersom pilgrimsverksamhet pågår i hela landet.

Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2022:44.

Motionens förslag

Motion 2022:44 av Mona Olsson, Finansiering av Vadstena pilgrimscentrum

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningar för att Vadstena pilgrimscentrum finansieras av nationell nivå.

Bakgrund

Vadstena pilgrimscentrum drivs av Svenska kyrkan i Linköpings stift och är ett av flera pilgrimscentrum som drivs av Svenska kyrkans stift och församlingar. Andra finns bland annat i Sundsvall (Selånger), Stockholm (Tyresö), Göteborg och Lund.

Vadstena pilgrimscentrum har en omfattande och bred verksamhet med besökare från många länder. Det är också slutdestination för de som vandrar längs Saint Birgitta ways. De senaste årens pandemi har bidragit till en ökning av antalet vandrare och besökare, särskilt under juli och augusti.

Tidigare kyrkomöten

Både 2010 och 2011 avslag kyrkomötet motioner om att nationell nivå skulle stötta och i den senare bidra med en miljon kronor per år till pilgrimsverksamheten i Vadstena. (Kl 2010:17 och Kl 2011:15)

2018 avslag kyrkomötet en motion om att stötta Riksförbundet Pilgrim i Sverige med en miljon kronor för att bland annat göra pilgrimsleder och -centra digitalt sökbara. Motiveringen var att verksamheten är ett regionalt och lokalt ansvar. (SK 2018:13)

Vid kyrkomötet 2021 avslogs en motion om att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att hitta en ny huvudman för Sancta Birgitta klostermuseum. Kyrkomötet beslutade att med anledning av motionen uppdra till kyrkostyrelsen att för relevanta myndigheter påtala vikten av att museets verksamhet kan fortleva (KmSkr 2021:19)

Tillgängliga ekonomiska resurser

Kyrkostyrelsen konstaterar i sin skrivelse 2022:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå att bara en mindre del av budgeten finns för särskilt prioriterade insatser. I övrigt innehåller budgeten åtaganden och verksamhetskostnader där antingen ansvaret är reglerat i kyrkoordningen eller så är arbetet på annat sätt av stor betydelse för Svenska kyrkan.

I betänkande SK 2018:13, Pilgrim i Sverige, refererade utskottet till en utredning 2008–2009 om behovet av nationellt stöd till pilgrimsrörelsen och kyrkostyrelsens tidigare bedömning av finansieringsmöjligheter. Bedömningen var att den nationella nivån inte kunde göra mer än vad som redan gjordes genom etablerade kanaler och arbetssätt för att stödja stiftens arbete, med anledning av begränsade ekonomiska resurser. Kyrkostyrelsen betonade också vikten av att stödja helheten och inte begränsa sina insatser till förmån för någon del av rörelsen.

Nationell nivå bidrag

Vandring för klimatet

Den första vandringen med namnet Pilgrim's Walk for Future utgick i juli 2021 från Vadstena med klimatomötet i Glasgow som mål i november 2021. Pilgrim's Walk for Future är nu en rörelse med flera hundra vandringar registrerade runt om i Norden och Europa.

Svenska kyrkans nationella nivå finansierade projektet Pilgrim's Walk for Future med de pengar som kyrkomötet anslagit till arbetet med Svenska kyrkans färdplan för klimatet (2 488 000 kronor). Ytterligare 1,7 miljoner kronor beviljades innan sommaren 2022 för fortsättningen – Pilgrim's Walk for Future 2.0 under 2022–2023 – ett samarbete mellan flera stift, lett av Västerås stift. Det handlar om att vidare förankra pilgrimsverksamhet och klimat, snarare än en enskild vandring till ett särskilt event.

Beslut om projekten är fattade efter en beredning i samverkan mellan nationell nivå och stiftsrepresentanter.

Tillgänglig digital information

För att underlätta för den som vill veta mer om pilgrimsvandring finns uppdaterad information om pilgrimsvandring och Sveriges alla leder och platser på Svenska kyrkans webbplats svenskakyrkan.se. Där finns också länkar till fördjupad information hos stift och församlingar. Inför varje sommar lyfter webbplatsen informationen om pilgrimsvandring på en särskild sommarsida, tillsammans med annan aktuell information.

Appen Kyrkguiden ger dess användare möjlighet att hitta pilgrimskyrkor och få information om leder och platser längs leden. Inför sommaren 2021 fick appen ökad funktionalitet, bland annat med utökad möjlighet att informera om vandringar. Nationell nivå förvaltar och utvecklar appen medan stift och församlingar förser den med korrekt information.

Utskottets förslag: Utskottet beslutar att avslå motion 2022:44.

Utskottet ser pilgrimsvandring som en viktig verksamhet och dess betydelse har ökat under pandemin.

Vadstena pilgrimscentrum har som motionären beskriver en särskild betydelse och lockar besökare från hela Sverige och även från andra länder. Utskottet vill dock peka på att pilgrimsverksamheten inte är en isolerad företeelse i enskilda stift utan pågår över hela landet. Det finns också andra verksamheter av liknande karaktär med betydelse för hela Svenska kyrkan, som potentiellt skulle kunna behöva nationellt stöd. Därför menar utskottet att frågan behöver behandlas ur ett bredare perspektiv och att motionens syfte är för smalt.

Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 5 oktober 2022

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Monika Johansson, sekreterare

Beslutande: Anton Härder, ordförande, Sofia Rosenquist, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Anna-Karin Westerlund, Peter Laufer, Britt Fält, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Anette Pettersson, Fredrik Schandorff, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Rodney Engström, Inger Hagelin, Gary Aelius, Margareta Carlsson, Lina Ahl och Christoffer Stavenow.

Biskoparna Fredrik Modéus och Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.